

ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
Relationship Between Competencies of School Administrators With Academic
Administration of A Small School Under The Office of Chanthaburi Primary
Educational Service Area 1

เอ็มไพร์ จันทรฆาฎ* ดร. ธีระพงศ์ บุศรากุล** ดร. วรชัย วิภูอุปโคตร***
นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม*
อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม**
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก 2) เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก และ 4) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ครูโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำนวน 104 คน กำหนดขนาดตัวอย่างจากการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan วิธีการสุ่มอย่างง่ายเพื่อหาสัดส่วนของแต่ละโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การวิจัยเชิงคุณภาพตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหาร จำนวน 3 คน และครูจำนวน 3 คน โดยใช้เกณฑ์เลือกผู้บริหารและครูที่ได้รับรางวัล ครูดีเด่นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างและวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมมีความสามารถในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก มีดังนี้ วางแผนพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบาย ปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพ นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้อย่างเหมาะสม ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม มีการปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่น กำหนดการวัดผลและประเมินผลให้ชัดเจน และจัดระบบโครงสร้างองค์กรเพื่อรับรองการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

คำสำคัญ : ความสัมพันธ์, สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียน, การบริหารงานวิชาการ

Abstract

This research aims to 1) To study the competency of school administrators of small schools. 2) To study the academic administration of small schools. 3) to study the relationship between competency of school administrators and academic administration of small schools and 4) Guidelines for the development of competency of school administrators and academic administration of small schools. This research is a quantitative and qualitative research. Sample used in research Quantitative these were 104 small school teachers under the Chanthaburi Primary Educational Service Area Office. The researcher determined the sample size from Krejcie & Morgan's opening of ready-made tables. By simple random method to find the proportion of each school the research instrument was a 5-level estimation scale questionnaire with the confidence value. Whole version was 0.95. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation. And the Pearson correlation coefficient for the qualitative research, the samples used in the research were 3 administrators and 3 teachers using the criteria for selecting the administrators and teachers who received the award. Outstanding teachers in schools the tools used in the research were Semi-structured interview form and analyze the data by analyzing the content

The results of the research were as follows: 1) the performance of school administrators of small schools overall overall, they have the ability to perform at a high level. 2) Academic administration of small schools, overall, the performance was at a high level. 3) The relationship between competency of school administrators and academic administration of small schools had a positive relationship at a statistically significant high level at .05 and 4) Guidelines for Competency Development of School Administrators and Academic Administration of Small Schools are as follows: Plan for educational development in line with the policy Improve the service system to be efficient Bring new innovations and technologies Come to use properly Promote teamwork the structure of the basic education curriculum is improved. Make a learning management plan to be flexible. Clearly define and evaluate results and organize an organizational structure to ensure quality assurance within the school.

Keywords : Relationship, Performance of School Administrators, Academic Administration

บทนำ

การศึกษาทำให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน การบริหารการศึกษาที่มีคุณภาพส่งผลให้การพัฒนาประเทศยั่งยืนต่อไป การบริหารการศึกษามีหลายระดับตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้กำหนดกฎหมายแม่บทขึ้น คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 ว่าด้วยระดับการศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ตั้งแต่ระดับ

ก่อนอุดมศึกษา และระดับอุดมศึกษา โดยมุ่งเน้นการศึกษาเป็นเครื่องมือของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้สร้างคนที่มีคุณภาพ เพื่อมุ่งสู่ความเป็นมาตรฐานสากล การจัดการศึกษาได้ปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสภาพบริบทรอบด้าน (ศศิวิมล สุขทนารักษ์, 2554: 1) โดยมีความเชื่อว่า หากคนได้รับการพัฒนาได้รับการศึกษาที่ดีที่สุด คนจะเป็นปัจจัยสำคัญของความสำเร็จของการพัฒนาประเทศทุกด้าน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กระทรวงการศึกษาธิการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้สถานศึกษา 4 งาน คือ งานวิชาการงานบริหารบุคคล งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. 2553 : 14) โดยงานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา ส่วนงานด้านอื่น ๆ เป็นองค์ประกอบที่จะทำให้สถาบันดำเนินไปด้วยความราบรื่น ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคน ควรจะรับผิดชอบเป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้แก่นักเรียนใน ด้านวิชาการนั้นถือเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากงานวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทางตรงหรือทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น ในการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก มีขอบเขตการบริหารงาน 4 งาน คือ งานบริหารวิชาการงานบริหารงานบุคคล งานบริหารงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป ซึ่งงานทั้ง 4 งานนี้ งานวิชาการถือว่าเป็นงานที่สำคัญที่สุด เนื่องจากงานด้านวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นหัวใจ ของสถานศึกษา ส่วนงานอื่น ๆ ถือว่าเป็นงานสนับสนุนงานวิชาการให้มีคุณภาพ ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องให้ความสนใจกับงานวิชาการเป็นพิเศษ เพราะผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นผู้นำจุดมุ่งหมายของการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ผู้บริหารจะต้องดูแลการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ผู้บริหารจึงเป็นผู้นำในด้านวิชาการ โดยปฏิบัติงานร่วมกับครู กระตุ้นครูให้พัฒนาตนเองให้คำแนะนำ ครูและประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันในด้านการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะสถานศึกษานั้นจะเป็นสถานศึกษาขนาดประเภทใดก็ตาม มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ (ภิญโญ สาร, 2546: 324)

ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นตัวขับเคลื่อนในการทำงานพัฒนางานในสถานศึกษาให้ก้าวไปข้างหน้า หรือหยุดอยู่กับที่ก็ขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญอย่างยิ่งในการทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีสมรรถนะหลักในการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารสถานศึกษาไม่เพียงแต่มุ่งเน้นแต่ผลงานด้านการบริหารงานภายในโรงเรียน ให้ดีเด่นเพียงอย่างเดียว แต่ต้องมองบุคลากรภายในองค์กรของตนเองว่าเป็นเช่นไรมีความสุขในการทำงานหรือไม่อย่างไร ขวัญกำลังใจ ในการปฏิบัติงานมีมากหรือน้อยเพียงใด ตัวผู้บริหารไปสร้างภาวะกดดันให้กับครูหรือไม่ ซึ่งเป็นหน้าที่ที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสังเกตเห็นทุกเรื่องเพราะสมรรถนะหลักอยู่ในตัวของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นเสาหลักที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อหน่วยงาน ผู้ได้บังคับบัญชา และผลงานอันเป็นส่วนร่วมบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับคุณภาพของสถานศึกษา ในขณะที่เดียวกันการบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องกำหนดแบบแผนวิธีการ และขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงาน ผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีต้องรู้จักเลือก

วิธีการบริหาร ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อจะให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553: 6)

โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 42 โรงเรียน ส่วนใหญ่บริบทของสถานศึกษาอยู่ห่างไกลจากตัวเมืองห่างไกลความเจริญ อยู่ในพื้นที่ชนบท การเดินทางลำบาก ส่วนการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาแต่ละแห่งมีสภาพและปัญหาแตกต่างกันออกไปตามสาเหตุและปัจจัยที่ไม่เหมือนกัน เช่น จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ คุณภาพการบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพต่ำ งบประมาณ บางสถานศึกษาไม่เพียงพอ ภาวะเบี้ยขี้ไม่เอื้อต่อการบริหารจัดการ ขาดการนิเทศติดตามผลขาดแนวปฏิบัติในด้านการประเมินผลงานวิชาการ ขาดการปรับปรุงและพัฒนาการสอนอย่างต่อเนื่อง และกระบวนการเรียนการสอน ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ทำให้กระบวนการจัดทำพัฒนาหลักสูตรไม่ต่อเนื่อง ไม่มีการประเมินผลการใช้หลักสูตร ไม่นำผลการประเมินการใช้หลักสูตรไปพัฒนาหลักสูตรการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1, 2562) ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่วนหนึ่งก็เป็นผลมาจากการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษานั้นเอง

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก
2. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก
4. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

วิจัยเชิงปริมาณประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2562 จาก 42 โรงเรียน จำนวน 141 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1, 2562)

วิจัยเชิงคุณภาพประชากรคือ ผู้บริหารและครูที่ได้รับรางวัล ครูดีเด่นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

กลุ่มตัวอย่าง

วิจัยเชิงปริมาณตัวอย่างที่ใช้คือ ครูโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2562 จาก 42 โรงเรียน จำนวน 104 คน ซึ่งผู้วิจัยได้หาขนาดตัวอย่างจากการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970, pp. 607-610) หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อหาสัดส่วนของแต่ละโรงเรียน

การวิจัยเชิงคุณภาพตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหาร จำนวน 3 คน และครูจำนวน 3 คน โดยใช้เกณฑ์เลือกผู้บริหารและครูที่ได้รับรางวัล ครูดีเด่นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เพื่อทราบถึงมุมมองในเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารและการบริหารงานของ โรงเรียนขนาดเล็กให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีเกณฑ์ในการเลือกในการสัมภาษณ์ คือ เป็นโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน และเป็นโรงเรียนที่ได้รับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกอยู่ในระดับดีมาก

3. ตัวแปรที่วิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ สมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการบริการที่ดี ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการทำงานเป็นทีม

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ประกอบด้วย 5 ด้าน ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 เครื่องมือได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) และ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 แบบสอบถามโดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ และประสบการณ์ในการสอน โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

4.2 การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เมื่อผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามกับตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลแล้วนั้น เพื่อให้การอภิปรายผลมีความสมบูรณ์ ในเชิงคุณภาพมากยิ่งขึ้น

นำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรง (Validity) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยแบบสอบถามฉบับนี้ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80–1.00 ซึ่งเป็นค่ายอมรับตามเกณฑ์มาตรฐานได้ นำแบบสอบถามไป

ทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม นำข้อมูลที่ได้คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นอัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .95

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ขอนหนังสือจากหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยามถึงผู้อำนวยการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

5.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จะเป็นหน่วยงานที่แจกแบบสอบถามไปยังผู้บริหาร ครูโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัด

5.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เพราะครูจะส่งแบบสอบถามคืนมาที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

5.4 ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5.5 ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์และนำเสนอต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

6.1 ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อบรรยายสรุปข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของตัวอย่าง โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

6.2 สถิติที่ใช้ในการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)

6.3 ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สำหรับการสัมภาษณ์

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 สรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณ

1. สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมมีความสามารถในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$)

2. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$)

3. สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .899$) ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานอย่างมีนัยสำคัญ

ส่วนที่ 2 สรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีดังนี้คือ วางแผนพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบาย ปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพ นำนวัตกรรมและเทคโนโลยี

ใหม่ ๆ มาใช้อย่างเหมาะสม ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม มีการปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขึ้นพื้นฐาน จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่น กำหนดการวัดผลและประเมินผลให้ชัดเจน และจัดระบบโครงสร้างองค์กรเพื่อรับรองการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ

สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมมีความสามารถในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากสมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนของการดำเนินงานในด้านการบริหารจัดการต่าง ๆ ภายในโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้าไปด้วยดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกจากนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารในยุคของการเปลี่ยนแปลงได้ตระหนักถึงบทบาทการเป็นผู้นำยุคใหม่เพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความก้าวหน้าของบุคลากรในโรงเรียน ผู้บริหารมีความตั้งใจ เต็มใจ และกระตือรือร้นในการให้บริการเสียสละเวลาให้แก่ผู้รับบริการได้รับความพอใจ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ชมบุคลากรอย่างสร้างสรรค์เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจของบุคลากรในโรงเรียน ผู้บริหารมีความเต็มใจให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานร่วมกัน ยึดมั่นในหลักการและจรรยาบรรณของวิชาชีพ จึงทำให้สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมิทธิไกร (2556, น. 27) กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของบุคคล ได้แก่ ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะอื่น ๆ เช่น อุปนิสัย ทัศนคติ บุคลิกภาพ เป็นต้น ซึ่งสามารถวัดได้และต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ค่านิยม และเป้าหมายขององค์กร เพื่อให้การปฏิบัติงานในหน้าที่ของบุคคลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉริยาพร ศักดิ์บุตร (2556) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัย พบว่า ระดับสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา ในภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เนื่องจากผู้บริหารผ่านการเป็นครู เป็นผู้ช่วยมาหลายปีผ่านการอบรมผู้บริหาร และศึกษาดูงานการบริหารการศึกษาและสำเร็จการศึกษาด้านการบริหาร การศึกษาระดับปริญญาโท จึงทำการบริหารงานต่าง ๆ ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจนผู้บริหารมีการกำหนดนโยบาย การจัดทำหลักสูตรการบริหารหลักสูตรให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสนับสนุนบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ ตลอดจนวางแผน สนับสนุน ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุดบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูผู้สอน ผลิตใช้อุปกรณ์การสอนให้ตรงกับจุดประสงค์

เนื้อหา และกิจกรรมที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้ ให้ครูจัดทำแผนการวัดผลประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สารการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดขอบข่ายการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสันติ บุญภิรมย์ (2553, น. 22) ให้ความหมายของคำว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิดทุกประเภทที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน และการบริหารสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่นเปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ไหลหล่อเลี้ยงหัวใจ การบริหารจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการที่สามารถทำให้งานวิชาการเกิดพลวัตอยู่ตลอดเวลาส่งผลต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณภาพของการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดไปและสอดคล้องกับงานวิจัยของธวัชชัย ธรรมคงทอง (2555) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนมีการวางแผนการปฏิบัติงานแต่ละภารกิจให้บรรลุเป้าหมายตามแผนปฏิบัติ มีการศึกษาผลการบริการเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการของโรงเรียนอยู่เสมอ มีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ มุ่งมั่นและแสวงหาโอกาสพัฒนาตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย ตลอดจนมีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของตนด้วยความโปร่งใส จึงทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์เชิงบวก สอดคล้องกับงานวิจัยของอัจฉริยาพร ศักดิ์บุตร (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะและการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงบวก มีนัยสำคัญระดับ .05

ส่วนที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีดังนี้ วางแผนพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบาย ปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพ นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้อย่างเหมาะสม ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม มีการปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่น กำหนดการวัดผลและประเมินผลให้ชัดเจน และจัดระบบโครงสร้างองค์กรเพื่อรับรองการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอานนท์ คนขยัน (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดมุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดมุกดาหาร มีดังนี้ จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นและเหมาะสมกับศักยภาพความถนัดและความสนใจของผู้เรียนใช้วัตกรรมการเรียนการสอนที่ทันสมัยประเมินคุณภาพ กำกับติดตาม ตรวจสอบ การ

วัดผลและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระเบียบการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการวางแผนการปฏิบัติงาน แต่ละภารกิจให้บรรลุเป้าหมายตามแผนปฏิบัติ ตลอดจนผู้บริหารโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความก้าวหน้าของบุคลากรในโรงเรียน

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรสถานศึกษาต่าง ๆ ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ตลอดจนผู้บริหารโรงเรียนควรมีการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

เอกสารอ้างอิง

- ชัย สมितिไกร. (2556). การสรรหา การคัดเลือก และการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธวัชชัย ธรรมคงทอง. (2555). การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. ภาคนิพนธ์การศึกษา ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพมหานคร.
- ภิญโญ สาธร. (2546). หลักบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- ศศิวิมล สุขทนารักษ์. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สันติ บุญภิรมย์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: บั๊คพ้อยท์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. (2562). ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน สังกัด สพป.จันทบุรี เขต 1. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 22 ตุลาคม 2562. จาก https://data.boppobec.info/emis/school.php? Area_CODE=2201.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: พรินทรวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). คู่มือการบริหารโรงเรียน ในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2548). พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อัจฉริยาพร ศักดิ์บุตร. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ธนบุรี.

อานนท์ คนขยัน. (2558). แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัด
มุกดาหาร. วารสารวิชาการแพรวกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์. 2 (1) : 136-151.